



Vefsn kommune
Postboks 560
8651 Mosjøen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Vefsn og Grane kommuner

Statsforvalteren viser til våre vedtak av 7. april og 21. april 2022 med vedtak om skadefelling av gaupe i deler av Vefsn og Grane kommuner. Siste fellingsperiode gikk ut 24. april, uten at det var felt gaupe.

Vedtak

- Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) gaupe i deler av Vefsn og Grane kommuner innenfor nærmere angitte vilkår.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fellingsperiode og gjelder for inntil fire (4) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.*

Vilkår

- Fellingstillatelsen gjelder felling av én gaupe i tidsrommet 26. april 2022 til og med 8. mai 2022.
- Fellingsområdet er avgrenset til følgende område:
 - Vefsn kommune vest for Vefsna, sør for rette linjer mellom Vistfjellet (913 moh), Steinlikammen (782 moh) og Kvalfors.
 - Vefsn kommune mellom Vefsna og E6 fra kommunegrense mot Grane til Mosjøen.
 - Grane kommune vest for Vefsna og nord for rett linje mellom Kvittfjellet (1246 moh) og Svenningskardet.
- Fellingsforsøket skal rettes mot områder med ferske tap av rein forårsaket av gaupe.
- Rapportering:
 - Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 47829091. Melding skal inneholde kort oppsummering av aktivitet i



fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av bjørn og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.06.2022, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av [søknadsskjema for refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner](#).
5. Vefsn kommune er ansvarlig for fellingsforsøket og oppnevner deltagere på fellingslaget. Det skal også oppnevnes fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget, må være kjent med dette vedtakets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget. Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.
 6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Dersom det brukes rifle, skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
 7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
 8. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
 9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.
 11. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.



Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag og kvote for betingende fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Miljødirektoratet ga i vedtak den 15. februar 2022 Statsforvalterne i rovviltregion 5, 6, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil ti (10) gauper i perioden 16. februar – 31. mai 2022. Denne kvoten for betinget skadefelling er primært vedtatt for å begrense skade på tamrein. Region 7 (Nordland) fikk tildelt en kvote på tre gauper. Det er så langt felt ei gaupe på denne kvoten.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2020/2021 ble det beregnet at det var 10 familiegrupper i fylket, jf. NINA rapport 2011 *Antall*



familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2021. En av disse var registrert helt nord i Vefsn kommune, nord for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. I NINAs prognoser for antall familiegrupper før jakta i 2022 er for Nordland på 10,6 familiegrupper, med 42 % sannsynlighet for at gaupebestanden vil ligge under bestandsmålet (NINA Rapport 2011). I løpet av registreringssesongen i vinter er det påvist spor eller bilder av familiegrupper i Narvik, Saltdal, Hemnes, Leirfjord, Vefsn, Grane og Bindal. Det er Rovdata som beregner antall familiegrupper av gaupe før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner gjort under registreringssesongen basert på etablerte avstandsregler. Resultatene fra vinterens registreringer blir publisert i mai/juni.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Inneværende vinter er det per 10. februar registrert fire døde gauper i Nordland, hvorav tre felt på kvotejakt i Narvik, Hamarøy og Saltdal og en på skadefelling i Bindal.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA Rapport 2011, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Vi anser kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

Inneværende vinter, siden 1. november 2021, er det meldt inn 26 kadaver av rein innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. 11 av disse er påvist drept av gaupe, to av jerv og to av ukjent fredet rovvilt. Fem er død på grunn av andre årsaker enn fredet rovvilt og seks har ukjent/usikker dødsårsak. Påviste rovvilttap er spredt fra Homfjellet i sør til Fustvatnet i nord. Det er også påvist tap til gaupe like nord for og like sør for distriktsgrensa, tilhørende Jillen-Njaarke rbd. De fleste gaupetapene og tap til ukjent fredet rovvilt er i områdene ved Eiteråfjellet og Holmfjellet, hvor de siste fire skadene ble funnet i perioden 10.-13. april. Videre er det den 19. april funnet en storfekalv påvist drept av gaupe ved Laksforsmoen.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Statsforvalteren har vektlagt dette i vurderingen av terskel for å iverksette skadefelling i området.

Vefsn kommunes kommunale skadefellingslag har gjennomført forsøk på skadefelling i området siden 8. april. De har hatt krevende sporforhold med mye nattefrost og har ikke lyktes med felling. Fellingslaget observerte gaupe i skadeområdet i forbindelse med fellingsforsøk den 23. april, uten at de fikk mulighet for felling. Nå er det meldt nysnø og dermed bedre sporforhold.



Områdets betydning som beitemark

Påviste rovviltskader er spredt i Vefsndalføret, hvor store deler av distriktets rein går på vinterbeite. Det har gjennom vinteren vært vanskelige beiteforhold i disse områdene og dyrene går svært spredt og mye i skogsområder. Distriktet har flyttet noe rein til vinterbeiter lenger vest og nord, men rapporterer om problemer med å samle og flytte rein på grunn av at den går svært spredt på grunn av beiteforholdene, samt stengte flyttleier på grunn av vindkraftutbygging.

Nærliggende områder ved Holmfjellet/Eiteråfjellet er vårbeite og kalvingsland, og vi legger til grunn at det blir gående mye rein i disse områdene videre utover våren.

Skadenes omfang og utvikling

Skadesituasjonen i Vefsndalføret er spredt over forholdsvis store områder, noe som henger sammen med at reinen går svært spredt. Samlet sett vurderer vi at omfanget av gaupetap kan anses som vesentlig og vedvarende. Det er ikke påvist nye tap til gaupe siden 13. april. SNO skal undersøke et kadaver i ettermiddag, men dette er mye utspist og vi vurderer at det ikke er riktig å vente på svar fra denne undersøkelsen.

Potensialet for fremtidige skader

Med bakgrunn i omfanget av påviste tap til gaupe og fredet rovvilt denne vinteren, skadefellingslagets observasjoner av gaupespor gjennom fellingsperioden og synsobservasjon av gaupe den 23. april, gjør sammen med omfanget av beitedyr i området nå og videre utover våren, at vi mener det vil være potensial for fremtidige skader forårsaket av gaupe.

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

Erfaringsmessig er det vanskelig å forebygge tap av rein til gaupe der gaupe og rein oppholder seg i samme område. Statsforvalteren har drøftet muligheten for tapsforebyggende tiltak med reinbeitedistriktet. De har selv iverksatt utvidet tilsyn i området. På grunn av beiteforholdene og situasjonen i distriktet er det ikke gjennomførbart å samle og flytte reinen som går i Vefsndalføret til andre vinter- og vårbeiter, og vi legger også til grunn at distriktet vil bruke nærliggende kalvingsland denne våren. Statsforvalteren anser det derfor ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Oppsummering

Omfanget av påviste gaupetap ved Eiteråfjellet og Holmfjellet, nylig observasjon av gaupe i dette området og mengden rein i området utover våren, gjør at vi vurderer det er grunnlag for å videreføre fellingsforsøk på gaupe. Vi legger også vekt på at det nå ventes gode sporforhold i området.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at det er grunnlag for å innvilge søknad om skadefelling av en (1) gaupe innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Vi legger vekt på at det er påvist flere tap innenfor et avgrenset område. Videre vektlegger vi at fellingsforsøket skal rettes mot områder med ferske gaupeskader. Vefsn kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.



Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk.

Dersom fellingslaget vurderer å bruke løs hund under fellingsforsøket må unntak fra sikringsreglene i hundeloven gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

I ordinær båndtvangstid er det ikke tillatt å bruke løs, på drevet halsende hund ved felling av gaupe, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22. Evt. søknad om dispensasjon for bruk av løs, på drevet halsende hunder under fellingsforsøket må rettes til Miljødirektoratet, jf. forskriftens § 39.

Motorferdsel og verneområder

Statsforvalteren kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil fire snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsselforskriften § 6.

Vi gjør oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og selv om Statsforvalteren har åpnet for bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor.

Lomsdal-Visten nasjonalpark, Sirijorda naturreservat, Stavasselva naturreservat og Geitklauvmyra naturreservat ligger innenfor fellingsområdet. Skadefelling innenfor nasjonalparken krever dispensasjon fra verneforskriften. Dersom fellingsleder vurderer at det er aktuelt med fellingsforsøk innenfor nasjonalparken, må søknad om dispensasjon rettes til Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre. Skadefelling i naturreservatene er tillatt. Bruk av snøscooter i forbindelse med skadefellinga er imidlertid ikke tillatt i noen av verneområdene uten tillatelse fra vernemyndighet. Dersom fellingsleder vurderer at det er ønskelig å bruke snøscooter innenfor disse verneområdene, må søknad om dispensasjon rettes til vernemyndighet som er Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre for alle områdene unntatt Geitklauvmyra naturreservat hvor Statsforvalteren i Nordland er vernemyndighet.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det



er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

I vårt vedtak av 7. april 2022 ble det fastsatt en ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 70 000,-. Denne rammen økes med kr 30 000,-, til en sum på kr 100 000,-. Maksimal døgnrats per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats $1600 / 7,5 \text{ timer} = 213,-$. I tillegg til døgnrats/timesats, skal det beregnes feriepenge og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger/>.

Videre ble det fastsatt en ramme på inntil kr 30 000,- til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc. Denne rammen økes ikke.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent



Kopi til:

Grane kommune	Rådhuset	8680	Trofors
Roviltnemnda i region 7	e-post		
Statens naturoppsyn Nordland	e-post		
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt v/ Torstein Appfjell	Haustrisveien 98	8680	TROFORS
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Lomsdal-Visten Nasjonalparkstyre	Moloveien 10	8002	BODØ
Nordland politidistrikt	Postboks 1023	8001	BODØ